

Frågor som ska överenskommas i samarbetsavtalet

Nedan anges på ett allmänt plan hurdana föreskrifter som behövs i ett *mellankommunalt samarbetsavtal enligt värdkommunsmodellen där ett gemensamt organ sköter gemensamma uppgifter*. I avtalet ska åtminstone följande frågor regleras:

Avtalets parter

- parter är de kommuner som inrättar det gemensamma organet

Avtalets syfte

- definiera samarbetsuppgifterna, dvs. vilka uppgifter det gemensamma organet sköter
- ange vilket det gemensamma organet är
- ange inom vilken kommuns organisation det gemensamma organet verkar

Organisering av förvaltning och beslutsfattande

- organisationen av förvaltningen kräver bestämmelser i en instruktion som godkänts av värdkommunens fullmäktige; en hänvisning till att mötesbestämmelser och andra föreskrifter i värdkommunens förvaltningsstadga iakttas
- i allmänhet bör det ingå en bestämmelse om att instruktionen godkänns efter att de andra avtalskommunerna hörts eller att de grundläggande bestämmelserna i instruktionen redan ingår i avtalet
- organets sammansättning: antalet ledamöter och hur många ledamöter varje kommun utser för organet; OBS! ramlagens krav på att beslutsfattandet ska ordnas så att det grundar sig på kommunernas invånarantal, om inte kommunerna kommer överens om något annat.
- valet av ordförande och vice ordförande: kommunerna kan komma överens om från vilken kommun ordförande och vice ordförande utses och eventuellt om val av ordförande och vice ordförande turvis
- definition av ledande tjänsteinnehavare och den ledande tjänsteinnehavarens funktion som föredragande för organet
- hur avtalskommunerna eller den gemensamma nämnden hörs vid val av den ledande tjänsteinnehavaren, om valet inte ingår i den gemensamma nämndens uppgifter

Rätt att överta ärenden

I samarbetsavtalet kan värdkommunen fråntas rätten att som högre organ överta behandlingen av ärenden. Enligt 51 § 5 mom. 3 punkten i kommunallagen får ärenden som

överförts på ett gemensamt organ enligt 77 § för flera kommuner inte tas till behandling i ett högre organ, om kommunerna kommer överens om detta. Genom denna bestämmelse har man velat förbättra förutsättningarna för samarbete mellan kommunerna så att värdkommunen kan framtas rätten att överta behandlingen av ärenden som gäller samarbetet.

Personal

Enligt värdkommunsmodellen *är personalen i tjänst hos värdkommunen*. I avtalet ska således kommas överens om hur den personal som sköter de övriga avtalskommunernas uppgifter övergår i värdkommunens tjänst. Vid överföringen ska man beakta bestämmelserna om överlåtelse av rörelse i arbetsavtalslagen och i lagen om kommunala tjänsteinnehavare samt bestämmelserna om uppsägningskydd i 13 § i ramlagen.

Ekonomi

- värdkommunen ansvarar för skötseln av ekonomin. Ekonomi för det gemensamma organet utgör en del av värdkommunens budget och ekonomiplanering.
- i avtalet kan ingå föreskrifter om hur avtalskommunerna bereds möjlighet att delta i den ekonomiska planeringen och i beredningen av budgeten när det gäller samarbetsärenden
- grunderna för avtalskommunernas kostnadsfördelning: användningen av tjänster, invånarantalet eller till exempel en kombination av dessa
- fördelning av kostnaderna för den gemensamma förvaltningen mellan avtalskommunerna och uppläggnings- och bokföringen på ett sätt som möjliggör en uppföljning av kostnaderna kommunvis. Till kostnaderna för den gemensamma förvaltningen kan också höras särskilda utgifter som familjepension och andra pensionsutgiftsbaserade förpliktelser som gäller personalen.
- grunderna för fördelning av de interna kostnaderna och grunderna för avskrivningar enligt plan
- värdkommunens skyldighet att rapportera om ekonomi och verksamheten till avtalskommunerna
- avtalskommunernas rätt att ta del av bokföringen och förvaltningen när det gäller samarbetsärenden
- betalningen av kommunernas betalningsandelar
- eventuell dröjsmålsränta

Avgifter som tas ut av klienter

- om det är möjligt att ta ut klientavgifter för servicen behövs det en överenskommelse om grunderna för bestämningen av avgifterna samt hur man beslutar om avgifterna och om andra förfaranden

Inventarier och utrustning

- avtal om användningen av den lösa egendom som de övriga kommunerna disponerar över och använder och om eventuell överlåtelse till värdkommunen
- behandling av överlåtna inventarier och överlåten utrustning i värdkommunens balansräkning/bokföring

Fastigheter

Utgångspunkten är att fastigheterna kvarstår i avtalskommunernas ägo. Byggande och ägande av eventuella nya lokaler kan också avtalas i anslutning till samarbetsfrågor

Dataskydd

- avtalskommunerna förbinder sig att upprätthålla dataskydds- eller informationssystemen på en nivå som möjliggör smidighet i verksamheten inom samarbetsenheten
- avtal om arkiv och arkivöverföring

Andra överenskommelser

- överföring av existerande avtal och förbindelser som gäller de uppgifter som ingår i samarbetet till värdkommunen eller hävning/upsägning av avtalen
- utveckling av samarbetet
- de förfaranden som används vid utvecklingen av samarbetet
- ändring av samarbetsavtalet
- ändringar kräver samstämmiga beslut av avtalskommunernas fullmäktige eller eventuella andra förfaranden

Skadeståndsansvar

- ett eventuellt skadeståndsansvar kan delas så att kostnaderna för skador som eventuellt uppkommer vid skötseln av samarbetsuppgifterna antecknas som gemensamma kostnader, vilka fördelas i proportion till invånarantalet i medlemskommunerna eller enligt någon annan fördelningsgrund

Avgörande av meningsskiljaktigheter

- det finns skäl att komma överens om att kommunerna försöker lösa tvister som eventuellt uppkommer i samband med avtalet genom förhandlingar sinsemellan. Om kommunerna inte når samförstånd på det sättet, ska ärendet handläggas som ett förvaltningstvistemål hos förvaltningsdomstolen. Alternativet till förvaltningstvistemål är skiljeförfarande (lagen om skiljeförfarande 967/1992).

Avtalets giltighetstid och uppsägning

- gäller avtalet för viss tid eller tills vidare?
- om avtalet gäller tills vidare, vilken är då uppsägningstiden och när upphör avtalet att gälla vid uppsägning?
- grunderna för fördelning av egendom och skulder mellan avtalskommunerna när samarbetsavtalet upphör